

CRITICA CINEMA

Marcel·lí Borrell / opinio@lamanyana.cat

Malson enclotat

La història. En un recinte piramidal, demà passat? Dos reclusos estan esperant que baixi el menjar diari des del nivell superior: són les sobres de l'àpat dels de dalt, entre ells dos s'inicia un diàleg marcat pel misteri.

Les formes. Veure 'El hoyo' és tot un viatge en el temps. Quan allà pels anys 60-70 del passat segle, assistíem a representacions teatrals com ara 'Tot esperant Godot' i '¡Oh, els bons dies!' de Samuel Beckett, o bé 'Homes i no' i 'Situació bis' de Manuel de Pedrolo. També, com no, a l'inferral 'Huis clos' de Jean-Paul Sartre, i a 'La fundación' d'Antonio Buero Vallejo. És a dir, de l'anomenat teatre de l'absurd al teatre de tesis existencialista i de denúncia sociopolítica. Tot això, més unes quan-

tes tones espúries de ciència-ficció distòpica i resclosa, conformen aquest malson fílmic que resulta ser 'El hoyo', text teatral del tandem David Desola & Pedro Rivero que ells mateixos amb manufacturat en un guió cinematogràfic d'urgència per al debut de Galder Gaztelu-Urrutia (Bilbao, 45 anys). Com acostuma a passar amb les òperes prima, el novell director peca d'ambició audiovisual, de golafre-ria temàtica i d'un empedrat de

gèneres fílmics. En conjunt, el banquet és prou indigest. De mai no acabar. Un bigarrat calaix de sastre on s'hi encabeix un maremàgnum de referències: del Quixot a la Bíblia passant per la Divina Comèdia dantesca, i qui sap si amb bocinets del Kafka de 'La condemna' i 'En la colònia penitenciària'. Per completar l'olla barrejada; polsims de films com 'Cube' (1997) de Vincenzo Natali, o quan el thriller psicològic es perfuma amb fè- tides glopades d'uns supervivents

agònics i fantasmals. Els més aplicats de la classe dictaminaran que 'El hoyo' està a petar amb lluita de classes, d'insolidaritats antropòfagues, d'heroisme messiànic, de metàfores escatològiques... En fi, com diuen els castellans, 'el muerto al hoyo, y el vivo al

El hoyo

Director: Galder Gaztelu-Urrutia.
Intèrprets: Iván Massagué, Zorion Eguilor, Antonia San Juan, Emilio Buale. Espanya, 2019. 94'.
Funatic Lleida.

bollo'. O és a l'inrevès?

El fons. O menges o et menges.

La imatge. Ella, dona vindicativa, donant-li trossets del veí assassinat.

La frase. 'Hay tres clases de personas: los de arriba, los de abajo y los que caen', sosté el sarcàstic company de cel·la. Ni el Pablo Iglesias ho hauria clavat millor.

La recomanació. De martiri suculent per a cinèfils sadomasoquistes